

Preek over Lucas 2,10 (Kerst): God heeft het licht aangedaan!

Zingen voor de dienst:

- Gezang 138: Komt allen tezamen
- Opwekking 523 Laat ieder het horen
- Gezang 135: Hoor d' engelen zingen d' eer

Mededelingen door ouderling van dienst br. Cor Duim

Adventsgedichten door de kinderen

Voorzang: Opwekking 525 Jubel het uit

Votum en groet

Zingen: Opwekking 462 Aan uw voeten Heer, is de hoogste plaats
Gezang 113 (A.F. Troost, Zingende Gezegend) - beurtzang

Allen

God in ons midden,
Heer, wij aanbidden
met al uw kinderen wereldwijd,
uw trouw aan mensen,
uw onbegrensde,
uw ongekende majesteit.

Vrouwen/meisjes

Lam dat de zonden draagt,
lam dat de leeuw verjaagt,
uw wieg een kribbe, uw troon een kruis –
Gij spreidt geen macht ten toon,
Gij zijt, o mensenzoon,
onder een open hemel thuis.

Mannen/jongens

Licht van de overkant,
fakkelt die eeuwig brandt,
o vlam die ons naar Gods land geleidt,
wie lopen in uw licht,
zie, over hun gezicht
valt al de glans der eeuwigheid.

Vrouwen/meisjes

Koning der volken,
kom op de wolken,
keer al het kwade ten goede om,
kom, lam dat voor ons bloedt,
kom, licht in overvloed,
kom spoedig, Here Jezus, kom!

Allen

God in ons midden,
Heer, wij aanbidden,
met alle heiligen uw beleid,
uw trouw aan mensen,
uw onbegrensde,
uw ongekende majesteit.

Gebed om het licht van de Geest

Praatje met de kinderen

Zingen: 'We komen je even storen'

1. Ik speel trompet
En ik saxofoon
En ik klarinet
Het klinkt buitengewoon

Refrein:

He, we komen je even storen
Misschien wel wat brutaal
Maar Jezus is geboren
En dat vinden wij kolossaal!
Dus luister naar ons vrolijk lied
Zing, speel, blaas, fluit en geniet
Voor als we strakjes zingen gaan
Van de nieuwgeboren Heer,
Van de nieuwgeboren Heer!

2. Ik speel trompet
Je weet nu waarom
Ik boordevol pret
Hier in je straatje kom!

3. En ik saxofoon
Ik maar er wat van
Ik doe het gewoon
O zo hard als ik kan

4. En ik klarinet
Daar kijk je van op
Stap vlug uit je bed
Want we staan aan de top!

Refrein:

He, we komen je even storen
Misschien wel wat brutaal
Maar Jezus is geboren
En dat vinden wij kolossaal!
Dus luister naar ons vrolijk lied
Zing, speel, blaas, fluit en geniet
Voor als we strakjes zingen gaan
Van de nieuwgeboren Heer,
Van de nieuwgeboren Heer!

Eerste Schriftlezing: Psalm 97

Zingen: Psalm 97, 1. 2 en 6

Tweede Schriftlezing: Lucas 2,1-20

Zingen: Opwekking 536: Hoe lang heeft de mensheid gebeden

Verkondiging van Lucas 2,10 met als thema: God heeft het licht aan gedaan!

Zingen: Gezang 26

Dankzegging en voorbeden

Collecte en muzikaal intermezzo door orkest

Leefregels

Zingen: Ere zij God, vrede op aarde in mensen een welbehagen.

Zegen

Zingen: Opwekking 602: Vrede van God

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

De allereerste Kerstpreek is gehouden door een engel.

En zijn allereerste woord is: *Wees niet bang.*

Niet bang zijn!

Nou, die woorden hebben we allemaal vast vaker gehoord.

Voorals toen we nog klein waren.

Waar kun je als kind al niet bang voor zijn.

's Avonds bijvoorbeeld.

Als je in het donker over straat moet.
Of langs een weg zonder lantaarnpalen.
Griezelig, vind je niet?
Je weet maar nooit wat er op je af kan komen.

Je hebt kinderen, die willen 's avonds, als ze naar bed gaan, altijd een lampje aan.
Want als er licht brandt lijkt het allemaal niet zo griezelig.
Dan zie je tenminste wat.

Als je klein bent, denk je misschien wel eens: *Ik wou wel, dat ik groot was!*
Dan zou ik nooit meer bang zijn!
Vast niet!

Maar dat valt tegen, is het niet?
De angst gaat nooit echt uit je leven weg.
Wat blijft er niet altijd veel om bang voor te zijn.

Wat kun je niet bang zijn om ziek te worden.
Bang om je werk te verliezen.
Bang om in de steek te worden gelaten.
Bang om oud en dement te worden.
Bang om dood te gaan of om je man of vrouw te verliezen.

Ja, ook als je groot bent kun je bang zijn voor duizend en één dingen.
Dingen, die zomaar kunnen gebeuren.
Je weet niet wanneer.
Je weet niet waar het vandaan komt.
Maar ergens in je leven is zo'n donker steegje.
Zo'n zwart gat waaruit onverwachts de meest ontzettende dingen je op je nek kunnen springen.

Ja, het leven kan zo angstaanjagend donker zijn!
En net als een kind dat slapen gaat, zou je misschien wel een lampje aan willen hebben.
Een lichtschijnsel in het donker.
Want bij licht is alles zo benauwend niet.

Maar wacht eens even!
Wat lezen we dan in het Kerstevangelie?
Moet je horen, wat Lucas over de herders vertelt:

Opeens stond een engel van de Heer bij hen.
En ze werden omgeven door het stralende licht van de Heer.
Zodat ze hevig schrokken.

De herders schrokken zich lam!
Dóódsbenauwd waren ze!

Wat vreemd eigenlijk.
Als God de duisternis verjaagt,
als God, om zo te zeggen midden in de nacht, het volle licht aandoet – dan staan zij te bibberen op hun benen.
Is dat niet wonderlijk?

Nee, gemeente, dat is toch niet zo vreemd als het lijkt.
Want ik had het zo even wel over bang zijn voor duizend en één dingen.
Maar toen ging het over een ándere angst.
Niet over de angst, die de herders overviel bij het zien van de engel.

Deze angst – de angst bij het zien van het stralende licht van God – is veel en veel groter.
Schokkender.
Dit is de angst van een mens, die oog in oog staat met God.
Die plotseling de hemelse Majesteit ontmoet.

De Koning van hemel en aarde.

Ach, wat zouden wij al schrikken als we volkomen onverwacht, onaangekondigd koningin Beatrix op bezoek zouden krijgen.

Je zou niet weten wat je het eerst of laatst moest doen.

Kijken of je kleren wel netjes genoeg zijn.

Of gauw even een kopje koffie klaar maken met een lekker stukje banket erbij.

En wat moet je zéggén tegen de koningin!

Een zenuwenboel gewoon!

Maar, mensen, dat haalt toch zeker niet bij een ontmoeting met God.

Het gevoel, dat je tekort schiet.

Dat je niet netjes genoeg bent.

Dat je te onheilig bent.

Dat gevoel dreigt een ieder, die God ontmoet te verplétteren!

En dát is het gevoel, dat de herders overvalt.

Dat hemelse licht schijnt helderder dan de zon overdag.

En daar staan ze - te kijk!

In hun armoedige herderskleren.

Maar dát is nog het ergste niet.

Dat is nog maar de buitenkant.

Maar ook de binnenkant.

Wat er leeft in hun hart.

Wat ze denken.

Wat ze voelen en verlangen.

Ook dát komt aan het licht.

Nee, misschien niet voor de anderen.

Maar wel voor God.

Én voor hen zelf.

In het licht van Gods heerlijkheid worden ze binnenste buiten gekeerd.

Ze worden a.h.w. doorgelicht in Gods röntgenafdeling, waarin niets verborgen blijft.

En ze weten meteen de uitslag al: het is niet best in Gods ogen.

Ze voelen zich naakt in heel hun armzalige menselijkheid.

Dat licht rond die bode van God in de Kerstnacht is hetzelfde licht waarvan we zongen met Ps. 97:

*Een vuur, een laaiend licht
gaat voor zijn aangezicht,
het schroeit die Hem genaken,
verzengt die aan Hem raken.*

Misschien heeft u zo even wel gedacht: Dat is toch helemaal geen psalm voor het Kerstfeest!

Dat is toch veel te scherp en te angstaanjagend.

Maar toch is dit het licht, dat de velden van Efratha in een felle gloed zet.

En de herders – ze schrikken zich een ongeluk!

En deze vrees is heel wat erger dan onze angst voor ziekte en pijn, voor dood en verdriet.

Al die kleine angsten – ook al zijn ze voor ons zo vreselijk groot – toch zijn ze niet meer dan de gevolgen van iets dat veel angstwekkender is.

Namelijk het schuldige tekort van de mensen.

Hier raken we aan de wórtel van alle vrees: het grote tekort tegenover God, de Heer!

Weet ú wat dát is?

Voor God te kijk staan?

Zó zoals u bent en niet zoals u zich voordoet?

Weet jij wat het is: doorgelicht te worden?

Zó dat je binnenste blootligt en je volledig in je hemd staat?
Weten we wat dat is?
Niet te kunnen vluchten, maar te vallen in de handen van de levende God?

En denk nu niet: Ja, die herders!
Waren dat ook geen mensen, die nogal onbetrouwbaar waren?
Hoorden zij destijds niet tot het uitschot van de samenleving?
Was dat geen volk, waar je als een fatsoenlijk mens beter maar niet mee om kon gaan?
Was het geen slag mensen, die het met de wet niet zo nauw namen?
Dan is het toch ook geen wonder, dat zij schrikken!

Nee, zo kunnen we niet praten.
Want in het licht van de heerlijkheid van de Heer valt alle onderscheid tussen de mensen weg.
Alle onderscheid tussen goed en slecht,
fatsoenlijk en onfatsoenlijk,
rijk en arm,
mchtig en zwak –
alle standsverschillen en kleurverschillen
vallen volledig weg.
Als het licht uit de hemel plotseling aangaat in ons leven, dan schrikken we allemaal.
Dan schrikken we van ons zelf.
Van ons zélf!

Dit is de ergste angst, die ons overvallen kan.
Want in het licht van Gods heerlijkheid zien we, wat de gróóste donkerheid is in ons leven
En in onze wereld is.
Dat wij namelijk Gods liefde hebben verduisterd.
Ja, daar wordt de wereld pas écht donker van en vol gevaren.

Dan is de ene mens voor de andere een verscheurend dier.
Dan is het ene volk of ras voor het andere een bedreigende macht.
Dan voelt de ene groep van mensen zich beter dan de anderen.
Dan buiten de sterken de zwakken uit.
Dan beven de onderdrukten voor hun verdrukters.
Maar de heersers vrezen voor het moment, dat de vertrapten in opstand komen en hun juk van zich werpen.
Dan heerst de dood oppermchtig.
En de ontbinding.

In het licht van Gods heerlijkheid wordt plotseling duidelijk, dat we van alle dingen het meest bang moeten zijn voor
onze eigen zondigheid.
Omdat wij in ons samenleven met elkaar de liefde van God hebben verduisterd.
Dan wordt duidelijk, dat we het allermeeest bang moeten zijn voor onszelf.
Dat we het verdienen van de aardbodem te worden weggevaagd.

Maar zie, dat is nu juist het wonderlijke.
Dát gebeurt niet.
Dat is het wonder van Kerst.
Tot mensen, die overvallen zijn door de gróóste angst, de angst om de ondergang vanwege eigen slechtheid en eigen
schuld – tot mensen, die zo vervuld zijn met vrees en beven, zegt de engel van de Heer: *Wees niét bang!*

Wie bang is voor het donker, maar toch het meeste voor het licht – dié mag horen: *Wees niét bang!*

Wie angstig is, niet omdat God zo ver weg lijkt, maar omdat Hij zo verschrikkelijk dichtbij is – dié mag horen: *Wees niét bang!*

Wie schrikt, niet om wat hij mee moet maken – nou ja, óók om wat hij mee moet maken – maar toch het meest om zijn
schuld, die mee de oorzaak is van alle ellende in eigen leven en in de maatschappij – dié mag horen: *Wees niét bang!*

Tegen alle anderen, bang of niet bang in onze wereldnacht, moet gezegd worden: *Wees bang!*
Want wie niet bang is, zoals de héders, die moet het léren.

Die moet het eerst nog leren – de vrees die heilzaam is.

Maar wie het hééft geleerd, tot hén klinkt het woord van de engel, gesproken uit Naam van de heilige God: *Wees niet bang!*

Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen.

Tegenover de grote angst – de angst van 'bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons, want wie kan bestaan voor zijn gericht!' – stelt de engel de grote vreugde.

De vreugde om de vergeving waarmee het Kind van Bethlehem komt.

*Gods heil, Gods glorie staat
licht als de dageraad
reeds voor het oog te gloren
van wie Hem toebehoren.*

En nu gaat het er om, dat wij geloven.

Niet alleen dat het gebeurde is.

Maar dat het ook voor óns gebeurd is.

Ik kom jullie goed nieuws brengen, zegt de engel.

De grootste rijkdom van het evangelie schuilt in dat ene woordje: *Jullie!*

Voor jullie, voor jou, voor mij!

Zo heeft de engel het gezegd en zo mogen we het horen.

God heeft midden in de nacht plotseling het licht aangedaan.

Het vólle licht!

Maar uiteindelijk niet om ons te laten schrikken.

Maar om ons in dat hemelse licht te laten zien, dat we in de nacht van onze eigen schuld niet meer alleen zijn.

Gods Zoon is geboren om ons te bevrijden van onze schuld.

En daarmee de diepste angst weg te nemen.

En Hij is ons verschenen om ons de weg te wijzen uit de chaos, die wij zelf door de verduistering van Gods liefde hebben aangericht.

God heeft midden in de nacht een stralend licht aangedaan.

En als onze ogen een beetje aan dit licht gewend zijn, dan zien we dat we ook in een ánder opzicht niet alleen zijn.

Dan pas zien we de anderen om ons heen, onze medemensen.

En we zien hen met totaal andere ogen.

Want de engel zegt: *Ik kom jullie goed nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde vervullen zal.*

Het héle volk.

Gods heil is niet voor enkelingen.

Gods liefde gaat uit naar een heel volk.

God wil een genezen sámenleving.

God is uit op een verzoende ménsheid.

Want alleen mensen die Hem zien in zijn liefde, die zien ook elkaar weer.

Ja, die zien elkaar niet langer als vijanden, als een bedreiging voor het eigen bestaan.

Die zien elkaar niet als vreemden, als leden van een ander volk of van een ander ras of van een ander geloof, voor wie je op je hoede moet zijn.

Die beschouwen de ander niet alleen maar als een sta-in-de-weg om eigen geluk te bereiken.

Of als niet meer dan een middel om dat geluk te dienen.

Nee, wie God ziet in zijn liefde,

die Hij getoond heeft in zijn Zoon Jezus Christus, die erkent de ander als deelgenoot van het heil.

Net als jijzelf voorwerp van de oneindige liefde van God.

Die zet zich dan ook met hart en ziel in om alle scheidslijnen, die mensen tegen elkaar verdelen in vijandige kampen, op te heffen.

Want het grote nieuws, dat de engel kwam verkondigen, komt pas tot zijn recht in de gehoorzaamheid aan het gebod om elkaar lief te hebben.

Hebt u de boodschap van de engel echt gehoord?

Heeft die boodschap uw h art bereikt?

Dan zal dat blijken uit de ijver waarmee u zich inzet voor de vervulling van het gebod de ander lief te hebben. AMEN.

25-12-2005